

ÅRSMELDING 2021

FOR KONTROLLUTVALET

I

STORD KOMMUNE

1 Føremål og oppgaver for kontrollutvalet

Føremålet med kontrollutvalet sitt arbeid er å medverke til at det vert allmenn tillit til at kommunen sine oppgaver vert løyst på best mogleg måte, og i samsvar med gjeldande lover og forskrifter. I kommunelova finn ein i kap. 23 «Kontrollutvalgets virksomhet». I § 23-1 står det mellom anna:

«Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.»

I kommunelova § 23-2 står det m.a.:

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i*
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)*
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp. at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.*

2 Samansetjing av kontrollutvalet

Kontrollutvalet for perioden 2019 – 2023 er slik samansett:

Fredrik Litleskare (H)	leiar, og kommunestyremedlem
Stian Djuvsland (FrP)	Nestleiar
Rigmor Svanberg (FrP)	medlem (friteken av Kst 25.11.21 PS 53/21)
Gunnhild Kristin Borlaug (FrP)	Medlem (ny medlem frå 25.11.21 PS 53/21)
Astrid-Cecilie F. Aleksandersen (Ap)	medlem
Tore Jubskås (Sp)	medlem

Minst ein av dei valde skal og ha sete i kommunestyret. Fredrik Litleskare er kommunestyremedlem.

3 Om verksemda til kontrollutvalet i 2021

- Kontrollutvalet i Stord kommune hadde 5 møter i 2021 og handsama 48 politiske saker og 26 referatsaker.
- Ordførar har møterett i kontrollutvalet.
- Rådmann og andre tilsette i kommunen har møtt når dei har vorte innkalla.
- Revisjonen har møtt på alle møta i kontrollutvalet
- Kontrollutvalet har fått tilgang til den informasjonen det vart bede om.

4 Sekretariatsordninga

I kommunelova § 23-7 står det at kommunestyret skal sørgja for sekretærbistand til kontrollutvalet som tilfredsstillar utvalet sitt behov. Sekretærfunksjonen kan ikkje leggst til kommunen sin administrasjon.

Utdrag frå kommunelova § 23-7:

Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstillende utvalgets behov. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen.

Sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune er sekretær for kontrollutvalet i Stord kommune, og kontrollsjef Hogne Haktorson har møtt på alle møtene. Sekretariatet er også sekretariat for kontrollutvalet i fylkeskommunen, samt kontrollutvala i desse kommunane: Kvinnherad, Bømlo, Fitjar, Tysnes, Austevoll, Bjørnafjorden, Ulvik, Eidfjord, Kvam, Ullensvang, Øygarden, Samnanger, Vaksdal og Askøy. Dessutan for kontrollutvalet til Bergen kirkelige fellesråd.

I 2015 vedtok kommunestyret å lysa sekretariatstenester for kontrollutvalet ut på anbod. Etter anbudskonkurranse gjorde kommunestyret slikt vedtak i møte 24.11.16 (sak PS 86/16):

«Hordaland fylkeskommune (no Vestland fylkeskommune) vert vald til leverandør av sekretariatsteneste for kontrollutvalet i perioden 01.01.2017 til 30.07.2020, med opsjon på ytterlegare 2 år».

Andre opsjonsår gjeld etter dette til 30.07.2022.

5 Revisjonsordninga og revisjonstenesta

Revisjonsordninga.

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med den kommunale forvaltninga. Utvalet må halda seg orientert om kva saker revisjonen arbeider med og føra tilsyn med at revisjonsarbeidet er à jour og føregår i samsvar med forskrift og vedtak.

Stord kommune har nytta kjøp av revisjonstenester som revisjonsordning frå 01.01.2006.

Revisjonsordninga vart vurdert av kontrollutvalet og kommunestyret hausten 2016, og kommunen valde å halda fram med denne revisjonsordninga.

Revisjonsordninga var på ny på dagsorden i 2020 og 2021. Kommunestyret gav 24.09.20 (PS 38/20) fullmakt til kontrollutvalet om å gjennomføra konkurranse for ny avtaleperiode, men hadde med eit tilleggspunkt: «Kommunestyret ynskjer at Kontrollutvalet også vurderer om Stord kommune, til liks med Sveio, skal gå inn i Rogaland Revisjon. Kommunestyret bed Kontrollutvalet om å komma tilbake med ei eiga sak på dette innan kommunestyremøtet i desember 2020.»

Sak frå kontrollutvalet vart handsama av kommunestyret 17.12.20 (PS 86/20). Det vart vedteke at ein ønskjer å få meire informasjon frå Rogaland Revisjon og at «Fram til ny vurdering, held Stord kommune fram med konkurranseutsetting av revisjonstenestene for kommunen.»

Ny sak kom opp i kontrollutvalet 31.08.21 (PS 37/21) og kommunestyret 30.09.21 (PS 32/21). Innstilling frå kontrollutvalet og vedtak i kommunestyret var likelydande:

1. *Kommunestyret ønskjer ikkje å gå inn som eigar i Rogaland Revisjon IKS då det heller ikkje no ligg føre nok informasjon til at ein kan estimere ein framtidig total revisjonskostnad for Stord kommune med ei slik ordning.*
2. *Kommunestyret tar ikkje opp saka til ny vurdering før det eventuelt ligg føre meir informasjon frå Rogaland Revisjon IKS.*

Revisjonstenesta.

KPMG AS var revisor for Stord kommune i perioden 01.07.2017 til 30.06.2021.

Konkurransen for ny avtaleperiode – frå 01.07.2021 – gjekk føre seg vinter/vår 2020/2021. Kontrollutvalet gav si innstilling i møte 19.04.21 (PS 19/21). Kommunestyret vedtok innstillinga i sitt møte 27.05.21 (PS 12/21):

«Kommunestyret i Stord kommune vel Deloitte AS som revisor frå 01.07.2021 – 30.06.2025.»

KPMG AS har lagt fram revisjonsmelding, slik kravet er. Begge revisjonsselskapa har elles lagt fram rapportar og annan informasjon om revisjonen sitt arbeid.

På grunnlag av revisjonen sine rapportar, rekneskapsplan og annan informasjon, har utvalet ført tilsyn med at forvaltninga er i samsvar med gjeldande lover, forskrifter og vedtak. Utvalet skal vidare i samarbeid med revisjonen gjennomføra ei systematisk vurdering av bruk og forvaltning av dei kommunale midlar, med utgangspunkt i oppgåver, ressursbruk og oppnådde resultat (forvaltningsrevisjon).

Til dagleg er det den valde revisor som utfører tilsynet og kontrollen mot kommunen, men kontrollutvalet har eit eige ansvar med å sjå til at arbeidet vert tilfredstillande utført. Kommunelova stiller krav om at utvalet sjølv må visa ei aktiv haldning. For å få utført det arbeid utvalet er pålagt, er ein avhengig av god kommunikasjon med kommunestyret, administrasjonen i kommunen og revisor. Samarbeidet har vore godt med dei aktuelle aktørane. Ansvarleg revisor har vore partner i KPMG Willy Hauge i første halvår 2021 og partner i Deloitte AS Else Holst-Larsen i 2. halvår. I tråd med regelverket er eigenvurdering for at henholdsvis KPMG AS og Deloitte AS er uavhengig i høve til Stord kommune, lagt fram for kontrollutvalet.

6 Forvaltningsrevisjon.

Ei av dei viktigaste oppgåvene til kontrollutvalet er å gjennomføre forvaltningsrevisjon av kommunen si verksemd samt med selskap der kommunen har eigarinteresser, og er ei av utvalet sine lovpålagde oppgåver. Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal nytte for å sikre at kommunen på best mogleg måte tek omsyn til innbyggjarane sine behov og rettar.

I kommunelova § 23-2 står det:

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon med kommunens virksomhet samt med selskaper som kommunen har eierinteresser i.

Det står vidare i kommunelova § 23-3:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

6.1 Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024

Kommunen skal, etter lova, utarbeide ein plan for forvaltningsrevisjon slik at gjennomføring av forvaltningsrevisjon vert utført på ein planmessig måte og for å sikre at kommunestyret vel ut dei mest relevante prosjekta. Planen skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering.

I kommunelova § 23-2 står det:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.”

På kontrollutvalet sitt møte 11.12.2019 bestilte utvalet oppstart av nytt planarbeid, og ba KPMG gjennomføra risiko- og vesentlegvurderingar i Stord kommune, samt utarbeida forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024.

Plan for forvaltningsrevisjon blei vedteken i kommunestyremøte 24.09.2020. (PS 53/20).

6.2 Gjennomføring av prosjekt innan forvaltningsrevisjon

Pkt. 6.3 og 6.4 gjeld forvaltningsrevisjonar som vart handsama av kommunestyret i 2021. Pkt. 6.5 gjeld oppfølging av tidlegare levert forvaltningsrevisjon.

6.3 Forvaltningsrevisjon av Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS)

Kontrollutvalet fekk informasjon om Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS) til sitt møte 11.03.20. Kontrollutvalet i Stord kommune tok så initiativ til å få gjennomført denne forvaltningsrevisjonen. Utvalet inviterte samstundes dei samarbeidande kommunane til å vera med på å ha ein sams forvaltningsrevisjon.

Alle samarbeidskommunane slutta seg til bestillinga, som då vart eit sams prosjekt for kommunane Stord, Kvinnherad, Bømlo, Fitjar, Etne og Sveio.

Endeleg bestilling vart sendt til KPMG 05.06.20, etter at stadfesting var motteken frå alle kommunane, samt at innspel frå eit par kommunar var handtert.

Kontrollutvalet har fått fleire løypemeldingar undervegs. Rapport skulle opphavleg vera klar på slutten av 2020, men vart noko seinka. Den vart handsama i kontrollutvalet 19.04.21 (PS 13/21) og kommunestyret 27.05.21 (PS 13/21). Kontrollutvalet si innstilling, med tillegg av nytt pkt. 5 og endra rapporteringsdato i pkt. 6, vart vedteke av kommunestyret:

Kommunestyret ber rådmannen om:

- 1. Sikre at samarbeidet er underlagt demokratisk kontroll på ein måte som er hensiktsmessig for den einskilde kommune.*
- 2. Sørge for at ein vurderer korleis kommunen kommuniserer moglegheitene for medverknad i høve til FOS til dei tillitsvalde i kommunen.*
- 3. Sikre at det vert vurdert om det er behov for tydelegare kommunikasjon om kva FOS er og korleis FOS blir styrt.*
- 4. Sikre at ein tydeleggjere kva kurs og kompetansehevingstilbod i regi av FOS som dei kan tilby til dei tilsette i oppvekstsektoren.*
- 5. Formidla at "Stord kommunestyre ynskjer at HVL Campus Stord så langt som råd har prioritet som samarbeidspart i patnarskap og utviklingsprosjekt FOS koordinerer.*
- 6. At rådmannen kjem med tilbakemelding på tilrådinga ovanfor til kontrollutvalet, med frist til 01.10.2021.*

Kontrollutvalet hadde tilbakemeldinga frå rådmannen oppe til handsaming i møte 02.12.2021 (PS 38/21), og fatta då slik vedtak:

Kontrollutvalet seier seg nøgd med oppfølging av forvaltningsrevisjon av Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS) og ønskjer lukke til i det vidare arbeidet.

6.4 Forvaltningsrevisjon innan beredskap.

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon innan beredskap i møte 15.10.2020 (sak PS 34/20)

Innstilling i høve endeleg rapport var oppe i kontrollutvalet 19.05.21 (PS 26/21). Med endra ordlyd i pkt. B8, vedtok kommunestyret innstillinga i sitt møte 27.05.21 (PS 16/21):

På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan beredskap i Stord kommune ber kommunestyret rådmannen syta for vurderingar og utarbeiding av aktuelle tiltaksplanar i høve desse tilrådingane:

- A1. *Kommunen skal utarbeide ny ROS-analyse så snart som mogleg.*
- A2. *Kommunen skal etablere ein tydelig plan for krisekommunikasjon som del av overordna beredskapsplan.*

- B1. *Kommunen skal vurdere å styrka ressursar innafor eksisterande rammer knytt til arbeid med beredskap på administrativt nivå i kommunen.*
- B2. *Kommunen bør planlegge for fullstendig bortfall av IKT-tenester i kommunen.*
- B3. *Kommunen bør vurdere å gjennomføre ei fullskalaøving med bortfall av alle digitale tenester, inkludert naudnett, DAB-radio, satellitt-kommunikasjon, etc.*
- B4. *Kommunen skal synleggjere korleis forskjellige risiko- og tryggleiksfaktorar kan verke inn på kvarandre ved neste revidering av ROS, spesielt i samband med IKT.*
- B5. *Kommunen skal kontrollere at planane vert reviderte jamleg for å sikre at dei blir levande dokument. Alle planar bør òg syna kva tid planane er reviderte og oppdaterte.*
- B6. *Kommunen skal etablere rutinar for dokumentasjon av gjennomgang av beredskapsplanar for tilsette.*
- B7. *Kommunen skal etablere eit system der revidert plan må godkjennast av andre enn den som har ansvar for den konkrete planen for å bli rekna som revidert.*
- B8. *Kommunen skal ha rutinar for å gjera skriftlege evalueringar i etterkant av øvingar.*

- C1. *Kommunen skal vurdere å inngå avtale om beredskap med fleire overnattingsstader i, eller i tilknytning til, kommunen.*
- C2. *Kommunen skal vurdere om dei tilsette bør vere meir aktivt med i revisjon av planane.*
- C3. *Kommunen skal vurdere om tilsette kan gis opplæring i beredskapsarbeidet i eiga eining.*
- C4. *Kommunen bør vurdere å samle arbeidet med IT-tryggleik, plan for opplæring i IT-tryggleik og oppfølging av opplæring i IT-tryggleik på same stad i kommunen, for å sikre betre oversyn over den generelle IT-tryggleika.*

Rådmannen vert og beden om:

- D1. *Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.10.2021 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.*
- D2. *At tilråding om tiltak innan beredskap som krev politiske vedtak, vert teke opp som politisk sak etterkvart, i dei organ som har innstillingskompetanse og vedtakskompetanse.*

Handlingsplanen var klar før fristen, og vart handsama av kontrollutvalet i møte 31.08.2021 (PS 32/21). Her vart det fatta slik vedtak:

- 1. *Kontrollutvalet ser positivt på det forbetningsarbeidet som er sett i gang i samband med forvaltningsrevisjon innan beredskap i Stord kommune.*
- 2. *Kontrollutvalet ber rådmannen koma med ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til siste møte i utvalet for sumaren 2022. Statusrapporten bes levert sekretariatet seinast 3 veker før møtedato.*

6.5 Forvaltningsrevisjon om plan- og byggesakshandsaming.

Kontrollutvalet tok 24.09.19 initiativ til **Forvaltningsrevisjon om plan- og byggesakshandsaming** i sak PS 45/19.

Rapport etter forvaltningsrevisjonen vart handsama av kontrollutvalet 11.03.20 (sak PS 4/20), som innstilte overfor kommunestyret.

I kommunestyremøte 14.05.2020 (sak PS 21/20), fatta kommunestyret slik vedtak:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan plan og byggesakshandsaming ber kommunestyret rådmannen syta for å:

1. Følgje opp og avklare behovet for å implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesakshandtering.
2. Iverksette tiltak for å sikre at avvikssystemet også vert nytta innanfor byggesakshandsaminga.
3. Etablere arbeidsrutinar som sikrar gjennomføring og oppfølging av tilsyn, irekna å vurdere om dei har tilstrekkelig kapasitet for å gjennomføre tilsyn i samsvar med målsetting og regelverk.
4. Etablere og implementere tydelege samhandlingsrutinar mellom Regulering, bygg og Oppmåling (RBO), Stord kommunalteknikk (SKT) og vegmynde.
5. Prioritere arbeidet med å oppdatere det kommunale planverket.
6. Sikre at all relevant rådgjeving og rettleiing vert dokumentert i samsvar med forvaltningslova.
7. Etablere tiltak for å sikre at førebels svar vert sendt ut på alle byggesaker kor sakshandsaminga overgår fire veker.
8. Det vert laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.09.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Handlingsplanen, og vidare oppfølging av denne, vart handsama av kontrollutvalet i

- møte 08.09.20 (sak PS 23/20)
- møte 04.03.21 (sak PS 05/21)
- møte 31.08.21 (sak PS 31/21)
- møte 02.12.21 (sak PS 39/21)

I sistnemnte møte vart det gjort slik vedtak:

1. Kontrollutvalet ber rådmannen koma med ny skriftleg status på oppfølging av punkta 3 og 4 etter forvaltningsrevisjon av plan og byggesakshandsaming i Stord kommune, til møte i utvalet 08.09.2022.
2. Ny statusrapport vert å senda til sekretariatet innnan 15.08.2022.

Kontrollutvalet har tradisjon for å tenka slik at ein revisjon ikkje er ferdig før også oppfølginga i etterkant av revisjonen er gjort. Kontrollutvalet vil informera om oppfølgingsarbeidet vidare, i årsmelding for 2022.

7 Eigarskapskontroll.

I den nye kommunelova er selskapskontroll erstatta med forvaltningsrevisjon i selskap, og eigarskapskontroll. Dette står om eigarskapskontroll i kommunelova § 23-2 d:

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv.

Det står i tillegg litt meir utfyllande om eigarskapskontrollen i kommunelova § 23-4:

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

7.1 Plan for eigarskapskontroll.

Kommunen skal, etter lova, utarbeide ein plan for eigarskapskontroll slik at kontrollen med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap vert utført på ein planmessig måte og for å sikre at kommunestyret vel ut dei mest relevante prosjekta. Planen skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering.

Følgjande står om plan for eigarskapskontroll i kommunelova § 23-4:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen

Plan for eigarskapskontroll vart vedteken i kommunestyremøte 24.09.2020. (PS 54/20)

7.2 Prosjekt innan eigarskapskontroll.

Det vart ikkje gjennomført prosjekt innan eigarskapskontroll i 2021.

8 Rekneskapsrevisjon.

Revisjon av årsrekneskaper er ein heilt sentral del av eigenkontrollen i kommunen. Revisor skal gje tryggleik for at ein kan stole på informasjonen kommunen gjev om økonomien sin.

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen blir revidert på ein forsvarleg måte. Utvalet er difor avhengig av at revisor i tilstrekkeleg grad rapporterer om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalet og revisor har ein god dialog og god forståing av sine oppgåver, er viktige føresetnader for å skape tryggleik for at revisjonsarbeidet blir forsvarleg utført.

I kommunelova § 23-2 står mellom anna dette:

Kontrollutvalget skal påse at

a) Kommunen eller fylkeskommunen sine årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte

Dette står om rekneskapsrevisjon i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

a) Kommunen eller fylkeskommunen sine årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte

b) Regnskapsrevisjonen blir utført i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor

c) Regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravet i kapittel 2 og 3

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

8.1 **Rekneskap for Stord hamnestell for 2020:**

Rådmann og økonomisjef, samt einingsleiar og nestleiar med Stord hamnestell som ansvarsfelt, var tilstades, og svara på spørsmål frå kontrollutvalet, då årsrekneskapen vart handsama i møte 19.05.21 (PS 20/21).

Rekneskapen for 2020 synte driftsinntekter på kr. 9.652.000 og eit rekneskapsmessig meirforbruk på kr. 617.000

Under handsaming i møtet kom det fram at resultatet varierer ein del frå år til år, og er ikkje så bra dette året. Revisjonen fortalde at det var levert ei «rein» revisjonsmelding.

Følgjande uttale vart fatta:

1. Kontrollutvalet registrerer at Stord hamn i 2020 har driftsinntekter på kr. 9 652 000 og eit netto driftsresultat er på - kr. 617 000. Det gjev eit driftsresultat på – 6,39 % (Sett opp mot sum driftsinntekter), dvs. godt under tilrådinga til TBU.
2. Kontrollutvalet støttar seg til KPMG sin uttale om den økonomiske situasjonen for Stord hamn for året 2020, og har ikkje øvrige merknader til denne enn dei som er omtalt i saksframlegget.
3. Uttalen vert send kommunestyret via utval for plan og utvikling og evt. via formannskapet.

8.2 **Årsrekneskap for Stord kommune for 2020.**

Kontrollutvalet handsama i møte 19.05.2021, (PS 21/21) årsrekneskapen for 2020 i Stord kommune. Rådmann Magnus Mjør og økonomisjef Hege Etterlid orienterte i saka og svara på spørsmål frå kontrollutvalet. Det vart mellom anna gjeve slik uttale til rekneskapen:

I uttalen gjorde kontrollutvalet merksam på følgjande tilhøve, overfor kommunestyret:

- **Viktige nøkkeltal i årsrekneskapen:**
  - o Netto driftsresultat er på 4,01 % av driftsinntektene, tilrådinga frå TBU er 1,75% og snittet i kommunar i Norge utanom Oslo er i 2020 på 2,5%
  - o Gjeldsgraden er berekna til 133,69 % av driftsinntektene, Riksrevisjonen tilrår maks 75%
  - o Gjeldsbelastninga er berekna til 7,76% av driftsinntektene. Stord kommune har ikkje satt eige måltal her, men statsforvaltaren i Nordland meiner dette bør vera på minst 5%
  - o Disposisjonsfondet er berekna til 5,66% av driftsinntektene, Riksrevisjonen si tilråding er på minst 5%. Stord kommune har ikkje satt eige måltal her.

Stord kommune har eit positivt driftsresultat, som er monaleg høgare enn både tilrådinga frå TBU og snittet i Norge. Disposisjonsfondet er positivt i 2020 mens lånegjelda er langt over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Gjeldsgraden har auka frå 2019 til 2020 og er no på 7,76%.

Kontrollutvalet hadde bl.a. dette med i oppsummering i sin uttale:

- Kontrollutvalet er uroa for at Stord kommune si lånegjeld har vore høg fleire år på rad og ligg langt over Riksrevisjonen si tilråding. Den er i 2020 på 133,69 % ift. driftsinntektene, medan det er tilrådd at den ligg under 75 %. Tilsvarende tal i 2017 var på 109,92 %, 2018 på 123,07 % og 2019 på 126,8%.
- Det vert tilrådd at Stord kommune prioriterer å sette fokus på tilrådingane i nummerert brev nr. 5 frå KPMG etter resultat av etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga
- Dei fleste ikkje-økonomiske krava i kommunelova § 14-7 c- f er omtalt i årsberetninga på ein tilfredsstillande måte, men omtale på desse to punkta er lite tilgjengeleg
  - o § 14-7 a) om økonomisk utvikling og økonomisk handleevne

- o § 14-7 b) om vesentlege budsjettavvik
- Dei ikkje-økonomiske krava i kommunelova § 25-2 er omtalt i årsberetninga på ein tilfredsstillande måte

9 Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

FKT er ein landsomfattande organisasjon som har som oppgåve å vera møte- og kompetanseplass for kontrollutvala og deira sekretariat. Kontrollutvalet i Stord kommune er medlem i FKT, og var representert på deira årlege fagkonferanse med årsmøte (digital) og på kontrollutvalsleiarskulen.

Nyheitsbrev frå FKT med aktuelle tema for kontrollutvalet sitt arbeid, samt aktuelle vegleiarar, er og lagt fram som melding til kontrollutvalet.

10 Opplæring og informasjon

Som del av revisjonsavtalen sin fastpris, skal revisor tilby lokale kurs etter bestilling frå kontrollutvalet. KPMG hadde eit kurs om kommuneøkonomi og eit om habilitet i 2021.

Kontrollutvalet var representert på NKRF sin årlege kontrollutvalskonferanse (digital). Sjå og pkt. 9 om deltaking på arrangement som FKT hadde. Dei som har delteke på kurs og konferansar har vore flink til å orientera dei andre utvalsmedlemmane i etterkant.

På kommunestyret sitt møte 30.09.21 (OS 12/21) hadde kontrollutvalsleiar Fredrik Litleskare og sekretær Hogne Haktorson informasjon om kontrollutvalet sin rolle og ansvar.

11 Kontrollutvalet på Stord kommune si heimeside

Kontrollutvalet nyttar elektronisk innkalling til møter og utsending av saker. For å samordna kontrollutvalet si sakshandsaming med øvrige politiske møter, er det viktig å henta aktuelle dokument, og å kunna finna opplysningar lett tilgjengeleg på heimesida til kommunen.

Stord kommune har tilrettelagt og tilpassa heimeside på ein god måte for kontrollutvalet sine saker. Her har ein drege nytte av ei redigering av innhaldet på heimesida i 2020, samt oppdateringar i 2021.

12 Internkontroll og tilsyn.

Kommuneadministrasjonen skal årleg rapportera om internkontroll og eksterne tilsyn, jmf. ny kommunelov.

Rapportering vart lagt fram for kontrollutvalet 19.04.21 (PS 16/21). Sekretariatet gav uttrykk for at kommunen hadde gjeve ei grundig tilbakemelding om internkontroll i Stord kommune og om eksterne tilsyn. Utvalet tok informasjon om internkontroll til orientering, og bad elles om nærare informasjon om oppfølging av 4 tilsyn.

Ny informasjon vart lagt fram i møte 19.05.21 (PS 23/21). Kontrollutvalet var nøgd og tok informasjonen til orientering.

13 Henvendingar.

Kontrollutvalet mottek tid om anna henvendingar frå ulikt hald. Det kan t.d. vera frå innbyggjarar, tilsette, tidlegare tilsette, brukarar av tenestene eller politiske parti.

Utvalet drøftar henvendingar, men er ikkje pliktig å starta ein revisjon på bakgrunn av desse. Informasjon frå rådmannen i møte kan vera eit start. Normalt har utvalet fokus på system og rutinar og går sjeldan inn i einskiltsaker. Samstundes er det slik at ein gjerne gjennom einskiltsaker vert merksam på at det kan førekoma ein systemsvikt. Utvalet er elles avventande dersom henvendinga gjeld sak som er til klagehandsaming i anna organ, om saka

er oppe i rettssystemet eller dersom henvendinga ber preg av å vera ein omkamp. Disponibel økonomi for utvalet og prioriteringar gjennom planverk, spelar og ein rolle for om utvalet går nærare inn i aktuelle saksfelt.

Sekretariatet har utarbeidd ein mal for korleis utvalet kan gå fram ved henvendingar. Ettersom grad av henvendingar til kontrollutvalet har auka i heile landet dei siste åra, så har FKT (sjå pkt. 9) starta arbeid med ein vegleiar om henvendingar, som truleg vert klar i 2022.

Her er døme frå kontrollutvalsarbeidet i Stord kommune, politisk sak (PS) eller referatsak (RS) som starta med henvendingar til utvalet:

- Støyproblematikk, samt grad av informasjon frå kommunen, relatert til Sameige Leirvik Brygge og Eldøyane industriområde.
- Sak frå Stord FrP. Kontrollutvalet retta kritikk relatert til desse forholda:
  - o innløyising av eigedom i Podlen som ikkje var ferdig før arbeidet starta
  - o å nytta hasteparagraf for riving av dam i 2021 for forhold som var påpeikt i 2018/2019 av NVE
  - o at det ikkje var søkt om utsleppsløyve før utslepp av kloakk i Sagvåg var påbegynt
  - o manglande svar på spørsmål frå folkevalde
- Referatsak med granskingsrapport for utslepp frå naudoverløpet frå Lyngneset avløpspumpestasjon i Stord kommune.

14 Andre saker / orienteringssaker i kontrollutvalet i 2021 (Ikkje uttømande)

- Budsjettbrev 2021 frå Statsforvaltaren i Vestland til Stord kommune
- Rekneskapsrapport for kontrollarbeidet i 2021
- Budsjettstode for kontrollutvalet sitt budsjett for 2021
- Forslag til budsjett for kontrollarbeidet i Stord kommune for 2022
- Årsmelding 2020 for kontrollutvalet
- Vurdering av revisjonsordninga.
- Konkurransen om revisjonstenester – evaluering og innstilling
- Revisjonsplan, interimrevisjonsrapport og forenkla etterlevingskontroll av økonomiforvaltninga.
- Årsmelding 2020-2021 frå mobbeombodet i Vestland.
- Henvendingar

Stord, 26.04.2022

Fredrik Litleskare
Kontrollutvalsleiar Stord kommune

Kontrollutvalet
c/o Sekretariat for kontrollutvalet
Vestland fylkeskommune
Postboks 7900, 5020 Bergen
e-post: hogne.haktorson@vlfk.no | Mob. 911 05 982
e-post: roald.breistein@vlfk.no | Mob. 975 05 152
e-post: kjartan.haugnes@vlfk.no
e-post: helge.inge.johansen@vlfk.no
e-post: einar.kare.ulla@vlfk.no
e-post: kontrollutvalet@vlfk.no